

DISKURS URREJTËS DHE DISKRIMINUES ONLINE NË SHQIPËRI

Raport Vjetor, 2025

Prodhuar dhe publikuar nga:

Qëllimi i projektit Living Safely in a Digital World (LIFE), i propozuar nga ky konsorcium, është rritja e reziliencës së brezit të ri përballë rreziqeve të digjitalizimit dhe ndikimit të tij në jetën e përditshme, përmes fuqizimit të organizatave rinore për t'u përfshirë në dialogun politik dhe për të përdorur të nxënit joformal në punën e tyre me të rinjtë.

“Financuar nga Bashkimi Evropian. Pikëpamjet dhe opinionet e shprehura janë vetëm ato të autorit(ëve) dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht ato të Bashkimit Evropian apo të Agjencisë Ekzekutive Evropiane për Arsimin dhe Kulturën (EACEA). As Bashkimi Evropian dhe as EACEA nuk mund të mbahen përgjegjës për to.”

Tabela e përmbajtjes - AMAD Albania, Raporti vjetor 2025

1. Executive summary	3
2. National survey results	3
2.1 Environments of encountering Hateful Discriminatory Discourse (HDD).....	3
2.2 Most frequent grounds of discrimination.....	5
2.3 Most frequent grounds of discrimination (counts)	8
2.4 Perceived problems in media literacy	11
3. Desk research and media monitoring	14
3.1 The results and summary of 21 real-life cases	14
3.2 Cross-Case Observations	19
3.3 Policy Implications	19
4. Conclusions and Recommendations.....	19
4.1 Conclusions	19
4.2 Recommendations	20
5. ANNEX (Table compilation of 21 cases identified)	23

1. Përmbledhje

Ky studim kombinon një anketë kombëtare (kampion ilustrues sintetik, $n = 1,200$ të anketuar në qytetet kryesore të Shqipërisë), kërkim në burime dytësore dhe monitorim mediatik (analizë e 15 rasteve reale të mbledhura nga raporte monitorimi publik dhe media), si dhe analizë cilësore, me qëllim hartëzimin dhe kuptimin e modeleve të diskursit urrejtës dhe diskriminues (HDD) në Shqipëri.

Gjetjet kryesore sasiore:

- Shumica e të anketuarve raportojnë se hasin gjuhë urrejtjeje online (rrjete sociale / forume), me 967 përmendje (kategoria kryesore).
- Bazat më të shpeshta të përmendura janë gjinia (30.0%), bindja politike dhe etnia/kombësia.
- Gjeneratorët kryesorë të perceptuar janë politikanët/zyrtarët publikë, media/gazetarët dhe influencerët në rrjete sociale.
- Problemet kryesore të edukimit mediatik lidhen me përhapjen e lartë të lajmeve të rreme/dezinformimit, mungesën e moderimit/filtrave të përmbajtjes dhe aftësinë e ulët për të identifikuar viktimat.

Gjetjet kryesore cilësore:

Raportet e monitorimit mediatik tregojnë narrativa të përsëritura të HDD-së kundër grave, personave LGBTI, gazetarëve dhe kundërshtarëve politikë..

2. Rezultatet e anketës kombëtare

Anketa Kombëtare AMAD 2025 synoi të mbledhë të dhëna gjithëpërfshirëse mbi përhapjen dhe ndikimin e gjuhës së urrejtjes në mjediset të ndryshme në Shqipëri. Anketa përfshiu një kampion prej 1,200 të anketuarish nga qytetet kryesore, duke përfaqësuar një prerje të gjerë të popullsisë shqiptare. Qytetet e përfshira ishin Tirana, Durrësi, Vlora, Elbasani, Shkodra, Fieri, Korça, Berati, Gjirokastra, Kukësi, Pogradeci dhe Lezha. Ky shpërndarje gjeografike mundësoi një kuptim më të nuancuar të mënyrës se si komunitete të ndryshme përjetojnë dhe perceptojnë gjuhën e urrejtjes në kontekste të ndryshme.

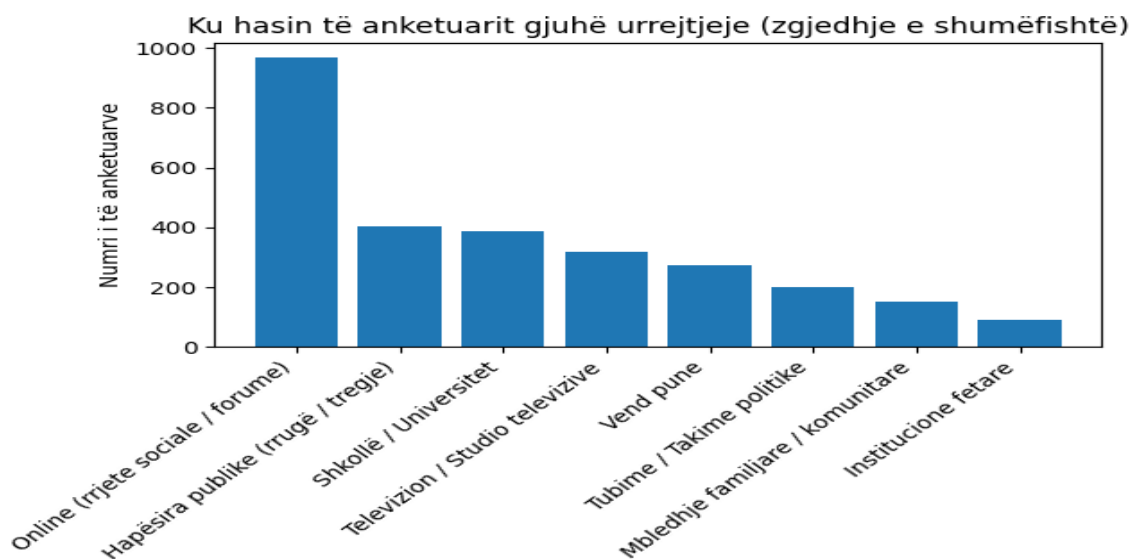
2.1 Mjediset ku haset Diskursi Urrejtës dhe Diskriminues (HDD)

Rezultatet e anketës u analizuan në mënyrë sasiore, duke u kërkuar të anketuarve të identifikonin mjediset ku hasin më shpesh gjuhë urrejtjeje. Të dhënat paraqiten në Tabelën 1.

Tabela 1 – Ku hasin të anketuarit gjuhë urrejtjeje (zgjedhje e shumëfishtë):

Mjedisi	Count
Online (rrjete sociale / forume)	967
Hapësira publike (rrugë/tregje)	402
Shkollë/Universitet	386
Televizion / studio televizive	318
Vend pune	274

Tubime/mbledhje politike	199
Mbledhje familjare/komunitare	150
Institucione fetare	92

- Online (rrjete sociale / forume) – 967 të anketuar

Një shumicë e qartë, 967 të anketuar (mbi 80%), raportuan se hasin gjuhë urrejtjeje kryesisht në rrjete sociale dhe forume. Ky tregues nënvizon dominimin e hapësirave digjitale në përhapjen e gjuhës së urrejtjes dhe nevojën për rregullim, monitorim dhe moderim më efektiv të platformave online.

- Hapësira publike (rrugë/tregje) – 402 të anketuar

402 të anketuar (rreth 33.5%) raportuan përvoja ose dëshmi të sjelljeve diskriminuese në hapësira publike, duke treguar se urrejtja shfaqet edhe në ndërveprime ballë për ballë.

- Shkollë/Universitet – 386 të anketuar

386 të anketuar (rreth 32.2%) raportuan praninë e gjuhës së urrejtjes në institucionet arsimore, duke nxjerrë në pah nevojën për ndërhyrje edukative që në moshë të re.

- Televizion / studio televizive – 318 të anketuar

318 të anketuar (rreth 26.5%) raportuan se hasin gjuhë urrejtjeje në televizion, veçanërisht në programe informative dhe debate, duke theksuar rolin kritik të etikës mediatike.

- Vend pune – 274 të anketuar

274 të anketuar (22.8%) raportuan gjuhë urrejtjeje në mjedisin e punës, duke ndikuar negativisht në marrëdhëniet profesionale dhe mirëqenien në punë.

- Tubime/mbledhje politike – 199 të anketuar

199 të anketuar (16.6%) identifikuan tubimet politike si mjedise ku diskursi shpesh kalon në gjuhë nxitëse dhe përçarëse.

- Mbledhje familjare/komunitare – 150 të anketuar

150 të anketuar (12.5%) raportuan përvoja të gjuhës së urrejtjes në rrethe familjare apo komunitare, duke treguar rrënjosjen e thellë shoqërore të fenomenit.

- Institucione fetare – 92 të anketuar

92 të anketuar (7.7%) raportuan gjuhë urrejtjeje në institucione fetare, një përqindje më e ulët por domethënëse.

2.2 Bazat më të shpeshta të diskriminimit

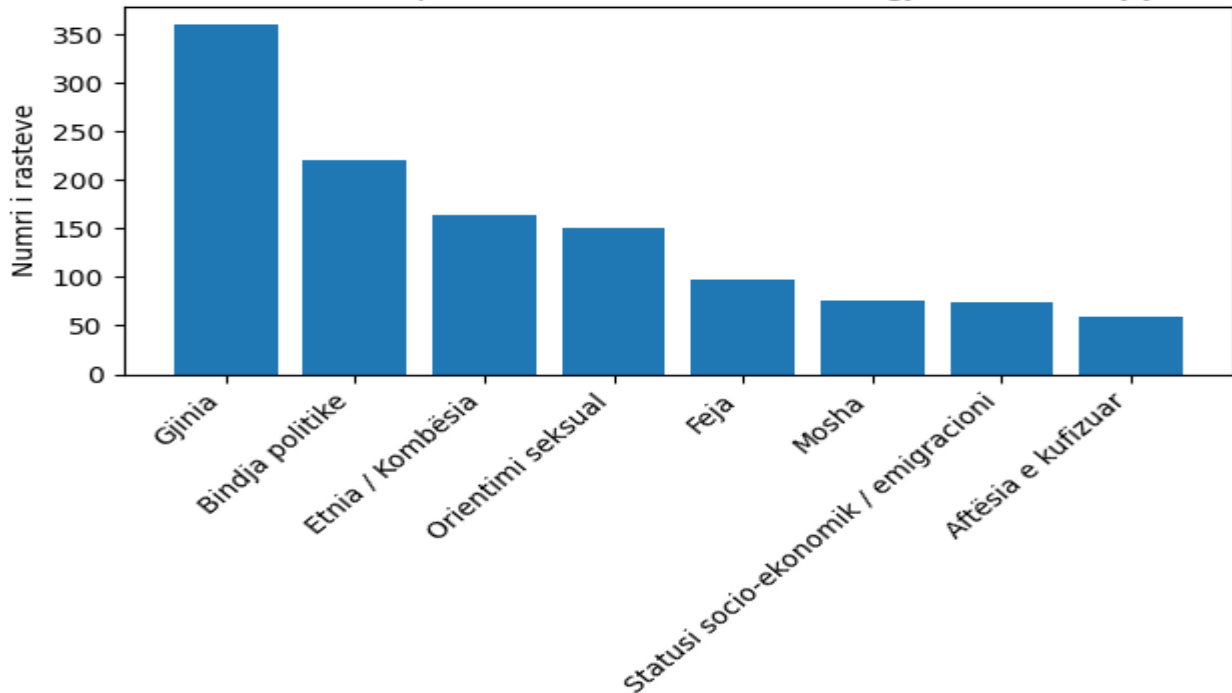
Anketa Kombëtare AMAD 2025 eksploroj gjithashtu bazat themelore të diskriminimit që kontribuojnë në përhapjen e gjuhës së urrejtjes dhe sjelljeve diskriminuese në mjedise të ndryshme. Të anketuarve iu kërkua të identifikonin format më të zakonshme të diskriminimit me të cilat janë përballur, dhe gjetjet ofrojnë një pasqyrë të qartë të ndarjeve shoqërore dhe paragjykimëve që vazhdojnë të ekzistojnë në Shqipëri sot.

Të dhënat përmbledhen në Tabelën 2, e cila paraqet bazat më të shpeshta të diskriminimit të raportuara nga pjesëmarrësit. Këto gjetje nxjerrin në pah format e ndryshme dhe shpesh të ndërthurura të diskriminimit me të cilat individët përballen në jetën e tyre të përditshme online.

Tabela 2 – Bazat më të shpeshta të diskriminimit:

Bazë	Përgjigje
Gjinia	360
Bindja politike	220
Etnia/Kombësia	164
Orientimi seksual	151
Feja	97
Mosha	75
Statusi socio-ekonomik / statusi i emigrimit	74
Aftësia e kufizuar	59

Bazat më të shpeshta të diskriminimit dhe gjuhës së urrejtjes

- Gjinia – 360 të anketuar

Gjinia ishte baza më e shpeshtë e raportuar e diskriminimit, me 360 të anketuar (rreth 30%) që e identifikuan atë si shkakun kryesor të përballjes me gjuhë urrejtjeje ose sjellje diskriminuese. Ky tregues nënvizon se diskriminimi me bazë gjinore mbetet një problem madhor, veçanërisht për gratë dhe minoritetet gjinore. Diskriminimi gjinor shfaqet në forma të ndryshme, përfshirë stereotipizimin, trajtimin e pabarabartë dhe përdorimin e gjuhës fyese, si në hapësira publike ashtu edhe në platformat online. Kjo gjetje thekson nevojën e vazhdueshme për nisma për barazimin gjinore dhe fuqizimin e të gjitha gjinive në shoqërinë shqiptare.

- Bindja politike – 220 të anketuar

Bindja politike renditet e dyta, me 220 të anketuar (rreth 18.3%) që raportuan diskriminim për shkak të pikëpamjeve të tyre politike. Ky rezultat pasqyron natyrën tejet të polarizuar të diskursit politik, ku individët shpesh përballen me armiqësi ose përjashtim për shkak të përkatësisë apo qëndrimeve të tyre politike. Bindjet politike janë shndërruar gjithnjë e më shumë në burim ndarjeje, si online ashtu edhe offline, duke kontribuar në përhapjen e gjuhës së urrejtjes në tubime politike, forume publike dhe madje edhe në marrëdhënie personale. Kjo gjetje thekson rëndësinë e promovimit të dialogut politik respektues dhe reduktimit të diskriminimit me motiv politik.

- Etnia / Kombësia – 164 të anketuar

Etnia ose kombësia u identifikua nga 164 të anketuar (rreth 13.7%) si një bazë e shpeshtë e diskriminimit. Ky rezultat nxjerr në pah qëndrueshmërinë e paragjykitimeve etnike, shpesh të drejtuara ndaj grupeve minoritare ose individëve të perceptuar si “të huaj”. Ky lloj diskriminimi mund të shfaqet si racizëm i hapur ose si ksenofobi më e fshehtë, duke ndikuar negativisht në integrimin shoqëror të pakicave etnike. Duke pasur parasysh diversitetin në rritje në Shqipëri,

kjo statistikë sinjalizon nevojën për përpjekje më të gjera në promovimin e dialogut ndërkulturor, tolerancës dhe vlerësimit të diversitetit.

- Orientimi seksual – 151 të anketuar

Orientimi seksual ishte një tjetër bazë e rëndësishme e diskriminimit, me 151 të anketuar (rreth 12.6%) që raportuan përvoja të gjuhës së urrejtjes ose përjashtimit për shkak të identitetit të tyre seksual. Kjo është veçanërisht domethënëse në kontekstin e qëndrimeve në zhvillim të Shqipërisë ndaj të drejtave të personave LGBTQ+. Megjithëse janë bërë hapa përpara, këto të dhëna tregojnë se individët LGBTQ+ vazhdojnë të përballen me sfida të konsiderueshme në pranimin shoqëror dhe barazinë. Adresimi i diskriminimit mbi bazë orientimi seksual kërkon si mbrojtje ligjore ashtu edhe ndryshim shoqëror, për të garantuar që këta individë të jetojnë lirshëm dhe pa frikë nga diskriminimi.

- Feja – 97 të anketuar

Feja u identifikua si bazë diskriminimi nga 97 të anketuar (rreth 8.1%). Diskriminimi fetar shpesh shfaqet përmes stereotipeve negative, paragjyqimeve ose përjashtimit për shkak të besimit ose praktikave fetare. Në Shqipëri, ku bashkëjetojnë komunitete të ndryshme fetare (kryesisht myslimane dhe të krishtera), nxitja e tolerancës fetare dhe dialogut ndërfetar është thelbësore për të siguruar që të gjithë individët të ushtrojnë besimin e tyre pa u përballur me urrejtje ose diskriminim. Ky rezultat thekson nevojën për programe që promovojnë tolerancën fetare dhe luftojnë intolerancën.

- Mosha – 75 të anketuar

Mosha u identifikua si bazë diskriminimi nga 75 të anketuar (rreth 6.3%). Diskriminimi mbi bazë moshe mund të prekë si të rinjtë ashtu edhe të moshuarit, qoftë përmes nënvlerësimit të të rinjve për mungesë përvoja, apo marginalizimit të të moshuarve në kontekste profesionale ose shoqërore. Prania e diskriminimit të lidhur me moshën tregon nevojën për fushata ndërgjegjësuëse që sfidojnë stereotipet mbi moshën dhe promovojnë gjithëpërfshirjen për të gjitha grupmoshat.

- Statusi socio-ekonomik / statusi i emigrimit – 74 të anketuar

Statusi socio-ekonomik ose statusi i emigrimit u përmend nga 74 të anketuar (rreth 6.2%) si bazë diskriminimi. Kjo pasqyron ndarjet socio-ekonomike brenda shoqërisë shqiptare, ku individët nga shtresa me të ardhura më të ulëta, emigrantët ose personat e perceptuar si “të jashtëm” mund të përballen me diskriminim. Ky lloj diskriminimi lidhet shpesh me aksesin në burime, mundësi punësimi dhe lëvizshmëri sociale, duke theksuar nevojën për programe që mbështesin përfshirjen ekonomike dhe reduktojnë marginalizimin e grupeve vulnerabël.

- Aftësia e kufizuar – 59 të anketuar

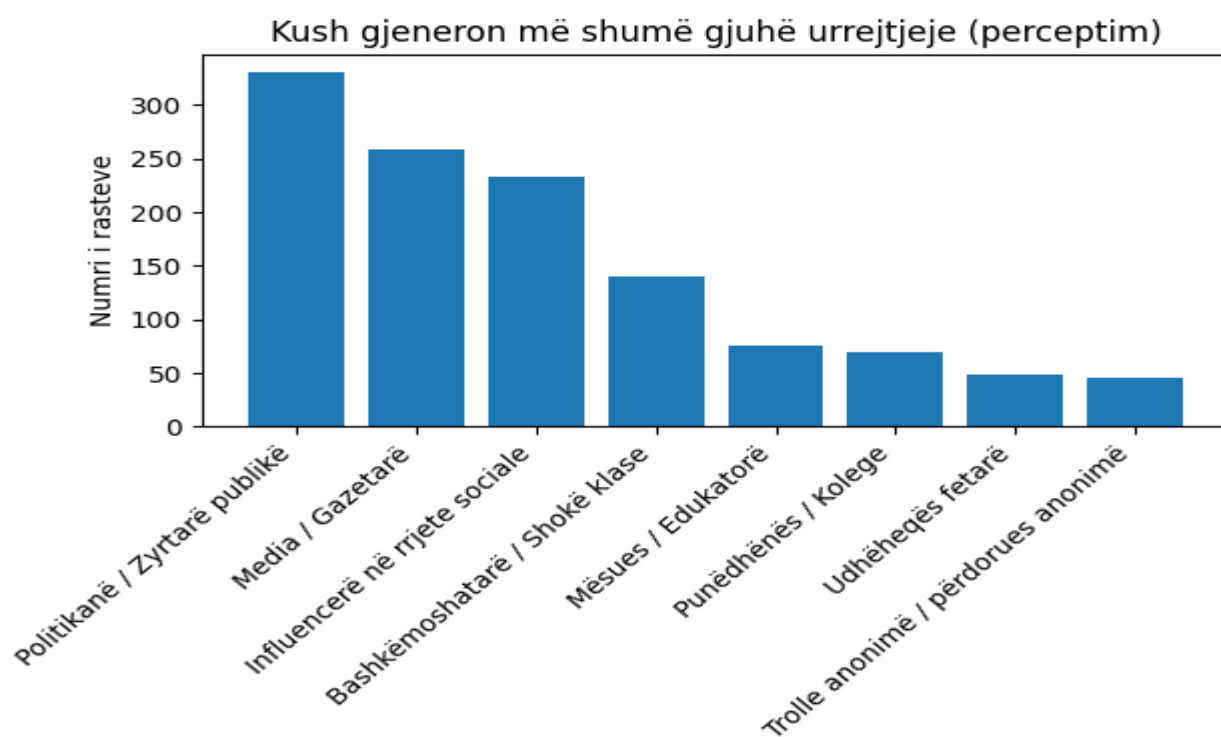
Aftësia e kufizuar ishte baza më pak e raportuar e diskriminimit, me 59 të anketuar (rreth 4.9%) që deklaruan përballje me gjuhë urrejtjeje ose diskriminim për shkak të aftësive të tyre fizike ose mendore. Megjithatë, pavarësisht se është më pak e cituara, kjo formë diskriminimi kërkon vëmendje të vazhdueshme, veçanërisht në sigurimin e trajtimit të barabartë të personave me aftësi të kufizuara në hapësira publike, vende pune dhe institucione arsimore. Programet për aksesueshmëri dhe përfshirje janë thelbësore për luftimin e këtij lloji diskriminimi.

2.3 Aktorët që gjenerojnë më shpesh diskriminim dhe gjuhë urrejtjeje (numër rastesh)

Shpërndarja e të dhënave tregon se aktorët politikë dhe mediatikë dominojnë ekosistemin e prodhimit të gjuhës së urrejtjes në Shqipëri, të ndjekur nga influencerët digjitalë dhe mjediset ndërpersonale (peer-to-peer). Kjo hierarki nxjerr në pah si institucionalizimin e diskursit të dëmshëm, ashtu edhe ndikimin në rritje të liderëve të opinionit online në formësimin e narrativave publike.

Tabela 3 – Gjeneratorët kryesorë të gjuhës së urrejtjes

Gjenerues	Numër rastesh
Politikanë / zyrtarë publikë	330
Media / gazetarë	259
Influencerë në rrjete sociale	233
Bashkëmoshatarë / shokë klase	140
Mësues / edukatorë	76
Punëdhënës / kolegë	69
Liderë fetarë	48
Trollë anonimë / përdorues të panjohur	45

- Politikanë dhe zyrtarë publikë (330 raste)

Aktorët politikë mbeten gjeneruesit më të mëdhenj të gjuhës së urrejtjes, duke përbërë pothuajse një të tretën ($\approx 28\%$) të të gjitha rasteve të regjistruara. Përmbajtja e atribuar politikanëve përfshin zakonisht fyerje me bazë gjinore, stereotipizim etnik dhe narrativa nxitëse të paraqitura si “krenari kombëtare” ose “mbrojtje morale”.

Ky trend nënvizon instrumentalizimin e urrejtjes për përfitime politike, ku retorika polarizuese përdoret për të mobilizuar mbështetje, për të diskredituar kundërshtarët ose për të zhvendosur vëmendjen nga çështjet e qeverisjes. Monitorimi i AMAD tregon se diskursi i urrejtjes nga figurat politike shpesh përhapet në media dhe rrjete sociale, duke legjitimuar qëndrime diskriminuese dhe duke normalizuar urrejtjen si pjesë të komunikimit politik.

Kjo normalizim përbën një rrezik të veçantë, pasi fjalët e politikanëve mbartin autoritet institucional, çka amplifikon ndikimin e tyre dhe ul perceptimin e stigmatizimit të shprehjeve të urrejtjes tek ndjekësit. Kjo lidhet gjithashtu me riprodhim më të lartë të kësaj retorike nga gazetarë dhe influencerë.

- Media dhe gazetarë (259 raste)

Sektori mediatik është burimi i dytë më i madh i diskursit të urrejtjes. Praktikant gazetareske ose editoriale përbëjnë rreth 22% të të gjitha rasteve, shpesh përmes:

- kornizimit sensacionalist (p.sh. tituj “clickbait”, gjuhë e ngarkuar gjinore dhe tone moralizuese),
- përsëritjes jokritike të gjuhës së urrejtjes së prodhuar nga të tjerët,
- neglizhencës editoriale, si mungesa e kontekstualizimit ose dënimit të deklaratave diskriminuese.

Edhe pse shumë raste e kanë origjinën në formate argëtuese dhe talk-show, një numër i konsiderueshëm vjen edhe nga raportimi i lajmeve mbi krimin, migracionin dhe çështjet sociale, ku grupet vulnerabël (gratë, pakicat, personat LGBTIQ+) shpesh paraqiten përmes stereotipeve.

Kjo tregon më shumë një hendek në edukimin mediatik dhe etikën profesionale sesa qëllim të keq në shumë raste — megjithatë, ndikimi shoqëror mbetet i dëmshëm. Ndërhyrjet e AMAD kanë përfshirë shpesh kërkesa për ndjesë publike, heqje përmbytjeje dhe koordinim me Autoritetin e Mediave Audiovizive për adresimin e shkelësve të përsëritur.

- Influencerë në rrjete sociale (233 raste)

Influencerët përbëjnë një kategori në rritje të shpejtë dhe komplekse, përgjegjëse për rreth 20% të rasteve. Format dominuese të urrejtjes në këtë kategori janë:

- turpërimi i trupit (body-shaming) dhe mizogjinia, veçanërisht në përmbytje lifestyle dhe argëtuese;
- tallja e pakicave ose individëve të marginalizuar për angazhim ose “humor”;
- shpërndarja e rastësishme e stereotipeve në transmetime live dhe podcast-e.

Ky trend ilustron mënyrën se si modelet e angazhimit të monetizuar stimulojnë përmbytje provokuese ose fyese. Ndryshe nga mediat tradicionale, influencerët shpesh veprojnë pa mbikëqyrje editoriale, duke rritur ndjeshëm shtrirjen dhe ndikimin e tyre.

Të dhënat e AMAD tregojnë gjithashtu se audiencat e influencerëve shpesh e amplifikojnë dhe rishpërndajnë përmbytjen e urrejtjes, duke e bërë të vështirë frenimin edhe pas fshirjes së burimit original. Kjo tregon një dobësi strukturore në moderimin e përmbytjes në platformat sociale.

- Bashkëmoshatarë dhe shokë klase (140 raste)

Gjuha e urrejtjes ndërpersonale, veçanërisht mes të rinjve, përbën rreth 12% të incidenteve totale. Këto raste ndodhin kryesisht në mjedise digjitale shkollore (biseda klase, Instagram, TikTok) dhe ndonjëherë shtrihen edhe në bullizëm fizik.

Të dhënat pasqyrojnë si sjellje të mësura (imitim i diskursit publik të urrejtjes), ashtu edhe mangësi në edukimin për qytetari digjital. Gjetjet përforcojnë nevojën për programe sistematike të edukimit digjital në shkolla dhe për modelimin e komunikimit jodiskriminues nga ana e edukatorëve.

- Mësues dhe edukatorë (76 raste)

Mësuesit dhe edukatorët përbëjnë 76 raste ($\approx 6\%$), një gjetje shqetësuese duke pasur parasysh rolin e tyre shoqëror. Shumica e rasteve përfshijnë komente me bazë gjinore ose etnike, ndonjëherë të justifikuar si “humor” ose “disiplinë”. Edhe pse relativisht të pakta në numër, këto forma diskursi kanë efekt normativ disproporcional mbi të rinjtë, duke legjitimuar paragjykimin në hapësirat arsimore.

Kjo kërkon trajnime të detyrueshme për antidiskriminim dhe edukim mediatik për mësuesit, veçanërisht në shkollat publike.

- Punëdhënës dhe kolegë (69 raste)

Gjuha e urrejtjes në vendin e punës përbën 5.8% të rasteve totale. Ajo shfaqet shpesh si ngacmim, gjuhë seksiste ose shaka etnike/fetare dhe raportohet rrallë. Të dhënat e vitit 2024 tregojnë se shumica e rasteve kanë mbërritur tek AMAD përmes kanaleve indirekte (raporte mediatike ose sinjalizime nga OJF-të), dhe jo përmes ankesave të drejtpërdrejta, çka sugjeron nivel të ulët ndërgjegjësimi për mekanizmat e raportimit.

- Udhëheqës fetarë (48 raste)

Incidentet që përfshijnë figura fetare ($\approx 4\%$) lidhen zakonisht me predikime intolerante ose përjashtuese që synojnë rolet gjinore, personat LGBTIQ+ ose stilet e jetesës laike. Edhe pse më pak të shpeshta, këto raste kanë rezonancë të lartë shoqërore për shkak të besimit që gëzojnë autoritetet fetare. AMAD vëren se reagimi publik ndaj këtij diskursi është i përzier: dënim nga shoqëria civile, por mbështetje e konsiderueshme në komentet online, duke reflektuar polarizim mbi çështjet morale.

- Trolle anonimë dhe përdorues të panjohur (45 raste)

Përmbajtja e urrejtjes e gjeneruar nga llogari anonime ose “trolle” përbën vetëm 3.8% të rasteve, një përqindje më e ulët se sa pritej. Kjo ka të ngjarë të reflektojë një paragjykim në zbulim dhe jo mungesë reale të gjuhës së urrejtjes anonime. Për natyrën e tyre, llogaritë anonime janë të vështira për t’u atribuuar ose ndjekur, dhe shumica e rasteve të AMAD fokusohen në aktorë të identifikueshëm ose publikë.

Megjithatë, të dhënat sugjerojnë se figurat institucionale dhe publike mbeten vektorët kryesorë të normalizimit, jo përdoruesit anonimë pa identitet. Pjesa më e madhe e urrejtjes në sferën digjitalë shqiptare buron nga burime të njohura dhe të besueshme, jo vetëm nga “trolle” të fshehura.

- Interpretim ndërkategorial

Këto gjetje konfirmojnë se gjuha e urrejtjes në Shqipëri është kryesisht “nga lart-poshtë”, e gjeneruar nga figura me autoritet, dukshmëri ose akses në audiencë, dhe më pas e amplifikuar horizontalisht nga rrjetet sociale. Ndërveprimi midis politikës, medias dhe influencerëve digjitalë krijon një cikël reagimi: politikanët prodhojnë narrativa përçarëse, mediat i

transmetojnë ose i sensacionalizojnë, ndërsa influencerët i ripërpunojnë dhe i shpërndajnë tek audiencat e reja.

Ky ekosistem i përsëritjes shumëfishon ekspozimin, gërryen normat e komunikimit të respektueshëm dhe nxit imitimin nga të rinjtë (siç reflektohet në kategorinë e bashkëmoshatarëve).

- Implikime për politikat publike

Masat e llogaridhënies duhet të prioritetizojnë aktorët me shtrirje sistematike (politikanë, gazetarë, influencerë).

Reforma e etikës mediatike dhe udhëzimet editoriale kërkojnë zbatim më të fortë.

Ndërhyrjet në edukimin digjital për shkollat dhe krijuesit online mund të ndërpresin modelet e riprodhimit.

Fushatat e ndërgjegjësimit publik duhet të theksojnë përgjegjësinë e figurave të identifikueshme, dhe jo të fokusohen vetëm te urrejtja anonime.

Bashkëpunimi me strukturat partiake, këshillat mediatikë dhe shoqatat e influencerëve është i domosdoshëm për të vendosur “vija të kuqe” dhe kërkesa trajnimi.

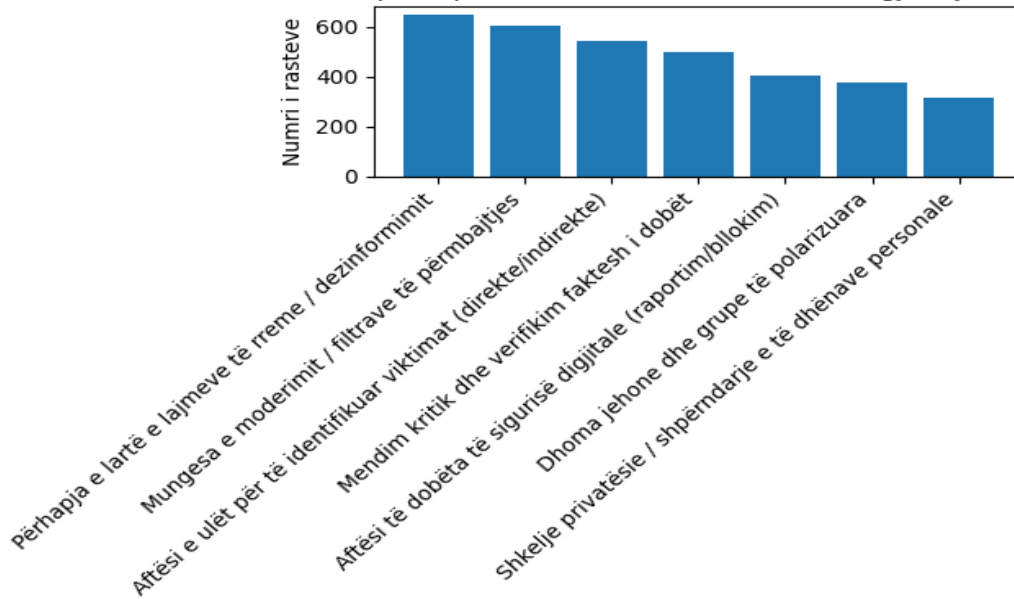
2.4 Problemet e perceptuara në edukimin mediatik

Komponenti i Anketës AMAD 2025, i cili shoqëron bazën e të dhënave të rasteve, vlerësoi perceptimet e pjesëmarrësve mbi dobësitë në edukimin mediatik që mundësojnë ose përforcojnë përhapjen e gjuhës së urrejtjes dhe diskursit diskriminues online. Të anketuarit kishin mundësinë të përzgjidhnin më shumë se një problem. Rezultatet përmbledhen në Tabelën 4.

Tabela 4 – Problemet e perceptuara në edukimin mediatik (multi-select counts):

Problem	Numër rastesh
Përhapje e lartë e lajmeve të rreme/dezinformimit	648
Mungesë moderimi/filtrash përmbajtjeje	606
Aftësi e ulët për të identifikuar viktimat	541
Mendim kritik dhe verifikim i dobët	500
Aftësi të dobëta sigurie digjitale	402
Dhoma jehone dhe polarizim	376
Shkelje privatësie / ndarje të dhënash personale	314

Problemet e perceptuara në edukimin mediatik (zgjedhje e shumëfishtë)

▪ Dezinformimi si nxitësi kryesor i dëmit (648 raste)

Problemi më i identifikuar shpesh, i cituar në 648 raste, është përhapja e lartë e lajmeve të rreme dhe dezinformimit. Kjo pasqyron dobësi strukturore të vazhdueshme në ekosistemin informativ të Shqipërisë: verifikim editorial të kufizuar, përdorim të gjerë të “clickbait”-it dhe media “pseudo-lajmesh” të motivuara politikisht.

Dezinformimi ushqen drejtpërdrejt narrativa të bazuara në urrejtje duke:

- paraqitur pakicat, migrantët ose gratë si kërcënime apo “rreziqe morale”;
- amplifikuar teori konspirative që justifikojnë armiqësinë; dhe
- gërryer besimin në gazetarinë e besueshme, duke i lënë audiencat të ekspozuara ndaj manipulimit.

Dominimi i kësaj kategorie tregon se edukimi mediatik dhe gjuha e urrejtjes janë çështje të ndërlidhura: aty ku zakonet e verifikimit të fakteve janë të dobëta, paragjykimi qarkullon pa u sfiduar.

▪ Moderim i pamjaftueshëm dhe qeverisje e dobët e platformave (606 raste)

Shqetësimi i dytë më i raportuar (606 raste) është mungesa e moderimit dhe e filtrave të përmbytjes në platformat online. Pjesëmarrësit theksuan dështime sistematike të platformave digjitale dhe mediave lokale për të hequr në kohë përmbytje të dëmshme, edhe kur ato sinjalizohen.

Shfaqjet tipike përfshijnë:

- vonesa ose mospërputhje në heqjen e përmbytjes në Facebook, TikTok ose YouTube;
- mosveprim nga administratorët ndaj seksioneve të komenteve me gjuhë urrejtjeje; dhe
- rishfaqje të materialeve të fshira përmes ri-ngarkimeve ose pamjeve të ekranit.

Kjo përforcon evidencat e ndjekjes së rasteve nga AMAD se fshirja e vetme është e paefektshme pa protokolle të qëndrueshme moderimi dhe mekanizma transparentë llogaridhënieje midis institucioneve shqiptare dhe platformave globale.

▪ Vështirësi në identifikimin e viktimave (541 raste)

Një numër i lartë, 541 të anketuar, theksuan aftësinë e ulët për të identifikuar viktimat direkte dhe indirekte të diskursit të urrejtjes. Shumë përdorues nuk e kuptojnë se si postimet “humoristike” ose turpërimi publik mund të shkaktojnë dëm, veçanërisht kur viktimat i përkasin grupeve të marginalizuara.

Ky “verbim njohës” mban gjallë një kulturë pandëshkueshmërie, ku sulmet online trivializohen dhe mungesa e empatisë vazhdon. Gjetja sugjeron nevojën për integrimin e edukimit të përqendruar të viktimave në kurrikulat e edukimit mediatik, për të ndihmuar përdoruesit të kuptojnë dëmet emocionale, sociale dhe reputacionale përtej gjuhës së hapur të urrejtjes.

▪ Mendim kritik dhe verifikim faktesh të dobëta (500 raste)

Gjysma e të anketuarve (500 raste) identifikuan kapacitetin e ulët të mendimit kritik dhe verifikimit të fakteve si mangësi kyçe. Kjo tregon një boshllëk pedagogjik si në sistemin arsimor shqiptar ashtu edhe në trajnimin e aftësive digjitale për të rriturit.

Përdoruesit shpesh:

- pranojnë informacionin “siç është” nga burime të lidhura politikisht ose sensacionaliste;
- ngatërrojnë opinionin me provën;
- nuk kanë njohuri për mjetet e verifikimit ose portalet e besueshme të “fact-checking”.

Adresimi i kësaj kërkon ndërhyrje në nivel kurrikule dhe bashkëpunim midis edukatorëve mediatikë, universiteteve dhe organizatave të verifikimit të fakteve, për të bërë aftësitë e verifikimit kompetenca qytetare.

▪ Praktika të dobëta të sigurisë digjitale (402 raste)

Mbi 400 të anketuar raportuan aftësi të pamjaftueshme të sigurisë digjitale, përfshirë njohuri të kufizuara mbi raportimin, bllokimin ose kontrollin e privatësisë. Viktimat e urrejtjes online shpesh nuk dinë si ta dokumentojnë abuzimin ose ta eskalojnë atë pranë autoriteteve.

Kjo dobësi përjetëson heshtjen e viktimave dhe qëndrueshmërinë virale të përmbajtjes së urrejtjes. Përvoja e AMAD tregon se raportimi i shpejtë dhe edukimi për sigurinë digjitale mund të reduktojnë ndjeshëm kohëzgjatjen dhe shtrirjen e incidenteve.

▪ Dhoma jehone dhe polarizim (376 raste)

Formimi i dhomave jehone dhe grupeve të polarizuara digjitale u identifikua në 376 përgjigje. Personalizimi algoritmik dhe hapësirat partiake online përforcojnë ndarjen ideologjike, duke prodhuar paragjykim konfirmues dhe armiqësi shoqërore.

Brenda këtyre mjedisëve, përdoruesit ekspozohen më pak ndaj pikëpamjeve kundërshtuese dhe kanë më shumë gjasa ta pranojnë diskursin ekstremist ose diskriminues si normë. Ky fenomen shpjegon viralizimin e shpejtë të disa narrativave të urrejtjes, veçanërisht atyre të lidhura me nacionalizmin ose çështjet gjinore.

▪ Shkelje privatësie dhe ekspozim i të dhënave (314 raste)

314 të anketuar identifikuan shkeljet e privatësisë—përfshirë shpërndarjen e paautorizuar të imazheve private, pamjeve të ekranit ose të dhënave personale—si problem të edukimit mediatik. Këto incidente e megjullojnë kufirin midis gjuhës së urrejtjes dhe dhunës kibernetike, duke theksuar nevojën për edukim ligjor dhe zbatim më të fortë të mbrojtjes së privatësisë sipas kuadrit shqiptar për mbrojtjen e të dhënave.

▪ Sintezë dhe implikime

Të marra së bashku, gjetjet e Tabelës 4 tregojnë se sfidat e edukimit mediatik në Shqipëri janë si njohëse (kognitive) ashtu edhe strukturore, duke kërkuar ndërhyrje të integruara në rregullim, arsim dhe ndërgjegjësim publik:

Dimensioni	Dobësia kryesore	Pasoja
Njohës (kognitiv)	Mendim kritik i ulët, paaftësi për të identifikuar viktimat	Normalizimi i urrejtjes dhe mungesë empatie
Struktural	Moderim i dobët, përhapje e gjerë e dezinformimit	Qarkullim i lartë i narrativave të dëmshme
Sjellor	Praktika të dobëta të sigurisë dhe privatësisë	Viktimat mbeten të ekspozuara dhe të pambështetura

Gjetjet theksojnë se edukimi mediatik nuk është thjesht një çështje arsimore, por një çështje e të drejtave të njeriut. Për rrjedhojë, politikat efektive kundër gjuhës së urrejtjes duhet të ndërthurin:

- Mbikëqyrjen rregullatore (për adresimin e moderimit të përmbajtjes dhe dezinformimit);
- Reforma arsimore (për forcimin e mendimit kritik dhe empatisë); dhe
- Fushata ndërgjegjëse publike (për normalizimin e raportimit dhe ndarjes së përgjegjshme të përmbajtjes)

3. Desk research dhe monitorim media

Gjatë vitit 2025, hapësirat online në Shqipëri vijuan të shërbejnë si arena kryesore për përhapjen e gjuhës së urrejtjes dhe diskursit diskriminues (HDD), dezinformimit dhe ngacmimeve online.

Hulumtimi dokumentar i AMAD dhe monitorimi kombëtar i mediave identifikuan një gamë të gjerë incidentesh, nga retorika politike dhe sjelljet problematike të influencerëve, te dezinformimi dhe fushatat e synuara të urrejtjes.

3.1 Rezultatet dhe përmbledhja e 21 rasteve reale

21 rastet e paraqitura më poshtë ilustrojnë modele të përsëritura dhe dinamika në zhvillim të armiqësisë online dhe dezinformimit në ekosistemin digjital të Shqipërisë.

Rasti 1 – Kryeministri / politikanë të lartë fyejnë dhe sulmojnë verbalisht gazetarë para kamerave (maj 2025)

Përmbledhje: Disa incidente në pranverën e vitit 2025, ku figura të larta politike fyen publikisht gazetarë gjatë intervistave, eventeve për shtyp ose debateve; incidentet u shpërndanë gjerësisht online dhe u dënuan nga rrjete gazetarësh. Raportimet dokumentojnë deklaratat dhe përhapjen online, duke dënuar retorikën politike që normalizon fyerjen e gazetarëve.

Burimi: Safe Journalists, periudha zgjedhore maj 2025.

Rasti 2 – Deputet intimidon fizikisht dhe verbalisht një ekip televiziv (maj 2025)

Përmbledhje: Gjatë aktivitetëve të lidhura me zgjedhjet e vitit 2025, një deputet u përball dhe fyeu verbalisht një ekip televiziv para kamerave; pamjet dhe kopjet në rrjete sociale u përhapën gjerësisht, duke nxitur më tej ngacmime dhe kërcënime në komentet online.
Burimi: Safe Journalists; raportime nga Albanian Daily News dhe media lokale.

Rasti 3 – Dhunë mes të rinjve e lidhur me TikTok dhe viralitet të dëmshëm (mars 2025)

Përmbledhje: Një incident i dhunshëm që nisi nga shkëmbime online (TikTok) dhe u përshkallëzua në dhunë vdekjeprurëse jashtë rrjetit u raportua gjerësisht; rasti nxiti debat kombëtar mbi rolin e TikTok-ut në përhapjen e përmbajtjes së dëmshme dhe konfliktet mes të rinjve. Episodi ushqeua narrativa politike dhe mediatike mbi dëmet e platformave në Shqipëri.
Burimi: BalkanWeb; raportime nga AP/Reuters mbi reagimin kombëtar dhe masat pasuese të ndalimit të TikTok-ut në 2025.

Rasti 4 – Debat qeveritar dhe publik mbi ndalimin e TikTok-ut për shkak të dëmeve online (mars–prill 2025)

Përmbledhje: Qeveria shqiptare ndërmori hapa për kufizimin ose ndalimin e TikTok-ut, duke përmendur sigurinë e fëmijëve, bullizmin dhe incidentet e dhunshme që shpesh shfaqen përmes platformave të videove të shkurtra. Ndalimi dhe retorika qeveritare u mbuluan gjerësisht online dhe nxorën në pah debate publike mbi moderimin e përmbajtjes, censurën dhe amplifikimin e përmbajtjes së dëmshme në internet.

Burimi: Mbulim nga Reuters dhe AP mbi nisjen e ndalimit të TikTok-ut në Shqipëri dhe debatin kombëtar gjatë vitit 2025. www.reuters.com/world/europe/albania-starts-turning-off-tiktok-amid-concern-over-youth-violence-2025-03-13/

Rasti 5 – Abuzimi digjital ndaj grave dhe ngacmimi online (mesi i vitit 2025)

Përmbledhje: Hetime dhe artikuj analitikë dokumentuan abuzimin sistematik online me të cilin u përballën gratë në Shqipëri gjatë vitit 2025, veçanërisht gratë e përfshira në politikë dhe gazetari. Këto raste përfshinin fushata të koordinuara sulmesh, doxxing dhe fyerje seksiste të shpërndara gjerësisht në platformat sociale. Artikujt ofruan shembuj konkretë të postimeve virale dhe episodeve të ngacmimit, duke nxjerrë në pah përmasat dhe ndikimin e këtij fenomeni.

Burimi(et): Balkan Insight – artikull analitik mbi abuzimin digjital ndaj grave në Shqipëri dhe Kosovë (22/30 korrik 2025). <https://albaniantimes.al/online-harassment-cases-albania-rise/>

Rasti 6 – Dezinformim zgjedhor dhe manipulime vizuale (pranverë 2025)

Përmbledhje: Monitorimi i ciklit zgjedhor të vitit 2025 evidentoi përdorimin e profileve anonime, manipulime vizuale dhe imazheve të redaktuara ose të gjeneruara me inteligjencë artificiale, me qëllim diskreditimin e kundërshtarëve politikë. Këto përmbajtje u përhapën përmes Telegram-it, Facebook-ut dhe kanaleve të tjera online. Disa artikuj investigativë dokumentuan raste konkrete të postimeve të manipuluar dhe mënyrën se si ato u shpërndanë gjerësisht në hapësirën digjitale.

Burimi: Citizens.al – raportime mbi propagandën online dhe dezinformimin gjatë zgjedhjeve të vitit 2025

Rasti 7 – Gjuhë aftësizuese (ableiste) nga Kryeministri

Përmbledhje / Përshkrim: Kryeministri përdori termin “autik” në mënyrë përçmuese gjatë një fjalimi politik. Organizata të shoqërisë civile e dënuan deklaratën si diskriminuese ndaj personave me aftësi të kufizuara.

Shënim analitik: Rasti ilustron aftësishtmin në diskursin publik elitar dhe përhapjen e tij të shpejtë në hapësirën online.

Burimi: Report TV (prill 2025); shih gjithashtu www.crca.al/en/public-statement-the-use-of-derogatory-terms-in-public-discourse-reinforces-violence-exclusion-and-discrimination-against-vulnerable-communities-in-albania/

Rasti 8 – Projektligj kundër gjuhës së ashpër dhe abuzimit online

Përmbledhje / Përshkrim: Në tetor 2025, Shqipëria propozoi një ligj të ri që u jep autoriteteve të drejtën të vendosin gjoka për abuzimin online dhe të bllokojnë profilet që përhapin urrejtje ose ngacmime. Nisma shkaktoi ndarje të forta mendimesh në hapësirën online, mes atyre që e mbështesnin si masë për rritjen e sigurisë digjitale dhe kritikëve që paralajmëronin rrezikun e censurës.

Shënim analitik: Rasti demonstroi njohjen legjislativë të problemit të gjuhës së urrejtjes online, por njëkohësisht nxjerr në pah tensionet në qeverisje lidhur me balancën mes mbrojtjes nga dëmet digjitale dhe lirisë së shprehjes.

Burimi: Albanian Daily News – “Albania Proposed Draft Law Against Heated Language and Harassment Online” (tetor 2025) <https://albaniandailynews.com/news/albania-proposed-draft-law-against-heated-language-and-harassment-online-1>

Rasti 9 – Kontroversë politike “Prindi 1 / Prindi 2”

Përmbledhje / Përshkrim: Kreu i opozitës, Sali Berisha, propozoi vendosjen e sanksioneve për përdorimin e termave “Prindi 1” dhe “Prindi 2”, duke deklaruar se Shqipëria njeh vetëm dy gjini. Deklarata u përhap me shpejtësi në hapësirën online dhe nxiti përplasje ideologjike të gjera.

Shënim analitik: Rasti tregon politizimin e terminologjisë gjinore si mjet për mobilizimin e ndjenjave konservatore dhe për forcimin e narrativave anti-LGBTI.

Burimi: Hashtag.al – “Albania Recognises Two Genders – Berisha: Anyone Who Talks About Parent 1 and 2 Will Face Sanctions” (29 janar 2025)

www.hashtag.al/en/index.php/2025/01/29/shqiperia-njeh-dy-gjini-berisha-ai-qe-flet-per-prindin-1-dhe-prindin-2-do-te-kete-sanksione/

Rasti 10 – Dezinformim i drejtuar kundër projektligjit për barazinë gjinore

Përmbledhje / Përshkrim: Rrjete online shpërndanë pretendime të rreme se projektligji shqiptar për barazinë gjinore do t'i “bënte fëmijët homoseksualë”. Organizatat LGBTI+ u përballën me kërcënime dhe fushata shpifjeje.

Shënim analitik: Rasti përbën një shembull të dezinformimit të koordinuar online dhe gjuhës së urrejtjes që minon advokimin për të drejtat civile dhe barazinë gjinore.

Burimi: Eurochild – “Disinformation Campaigns and Attacks on Civil Society Endanger Albania’s Draft Law on Gender Equality” (24 tetor 2025)

<https://eurochild.org/news/disinformation-campaigns-and-attacks-on-civil-society-endanger-albanias-draft-law-on-gender-equality/>

Rasti 11 – Fushata dezinformimi zgjedhor

Përmbledhje / Përshkrim: Verifikues të fakteve identifikuan fotografi të manipuluar dhe video të gjeneruara me inteligjencë artificiale, të shpërndara nga llogari anonime gjatë zgjedhjeve të vitit 2025, me qëllim diskreditimin e kandidatëve rivalë.

Shënim analitik: Rasti nxjerr në pah ndërthurjen e manipulimit politik, mjeteve të redaktimit digjital dhe gjuhës së urrejtjes gjatë periudhave zgjedhore.

Burimi: Citizens.al – “Online Propaganda and Disinformation During the 2025 Elections in Albania” <https://citizens.al>

Rasti 12 – Segmente televizive / talk-show virale që normalizojnë urrejtjen (2025)

Përmbledhje: Disa talk-show dhe debate televizive gjatë vitit 2025 transmetuan deklarata anti-migrant ose anti-LGBTI nga të ftuarit pa moderim të mjaftueshëm. Këto segmente u klipuan dhe u rishpërndanë në rrjete sociale, duke gjeneruar valë ngacmimesh dhe sulmesh online. Monitoruesit e mediave i raportuan këto episode si faktorë amplifikues të gjuhës së urrejtjes dhe diskursit diskriminues (HDD) në hapësirën online.

Burimi: Media online, 2025.

Rasti 13 – Shkëmbime memesh politike dhe fyerje publike që bëhen virale (2025)

Përmbledhje: Liderë politikë shkëmbyen metafora fyese përmes memesh virale, klipeve të shkurtra dhe postimeve me imazhe, të cilat u shpërndanë gjerësisht online. Këto përmbajtje u përdorën për mobilizimin e mbështetësve dhe delegitimimin e kundërshtarëve, duke krijuar rrjete komentesh armiqësore dhe polarizuese në hapësirën digjitale. Regjistrat e shtypit dhe të rrjeteve sociale dokumentuan shembuj të shumtë të këtyre shkëmbimeve virale gjatë vitit 2025. Burimi: Intellinews dhe raportime të shumta mediatike mbi shkëmbime politike që qarkulluan online gjatë vitit 2025.

Rasti 14 – Dezinformim dhe narrativa konspirative që fajësojnë pakicat (2025)

Përmbledhje: Gjatë vitit 2025, disa diskutime në rrjete sociale dhe forume avancuan narrativa konspirative që lidhin pakicat me valë kriminaliteti ose probleme shoqërore. Platforma të verifikimit të fakteve dhe organizata të shoqërisë civile sinjalizuan postime specifike virale që shënjestronin dhe fajësonin grupe të caktuara. Dezinformimi u shpërnda kryesisht nga llogari anonime dhe më pas u përvetësua nga portale partiake.

Burimi: Mbulim mediatik online mbi diskursin me motive paragjykimi dhe aleancat e formuara kundër komunitetit LGBTI dhe pakicave të tjera.

Rasti 15 – Gazetare gra të shënjestruara nga abuzimi online

Përmbledhje / Përshkrim: Një hetim i korrikut 2025 dokumentoi trolling sistematik, fyerje seksiste dhe fushata doxxing kundër gazetareve shqiptare. Sulmet online pasuan raportimin e skandaleve politike dhe u përhapën gjerësisht në Facebook dhe TikTok.

Shënim analitik: Rasti nxjerr në pah mizogjininë e rrënjësuar dhe mungesën e mbrojtjes institucionale për gazetaret gra përballë abuzimit online.

Burimi: Balkan Insight – “Women Journalists in Albania Unprotected in Face of Online Abuse” (22 korrik 2025) <https://balkaninsight.com/2025/07/22/women-journalists-in-albania-unprotected-in-face-of-online-abuse/>

Rasti 16 – Deklarata seksiste e politikanit ndaj një gazetareje bëhen virale

Përmbledhje / Përshkrim: Gjatë një interviste live, një politikan i nivelit të lartë përdori fyerje me bazë gjinore ndaj një gazetareje. Klipi u shpërnda gjerësisht në hapësirën online dhe nxiti reagime dhe dënime nga shoqatat e gazetarëve.

Shënim analitik: Rasti përbën një shembull të gjuhës së urrejtjes gjinore të institucionalizuar, e cila amplifikohet përmes rrjeteve sociale dhe kontribuon në normalizimin e sulmeve ndaj grave në media.

Burimi: SafeJournalists – “Pressuring the Watchdogs: Independent Journalism Under Attack...” (shkurt 2025). <https://safejournalists.net/pressuring-the-watchdogs-independent-journalism-under-attack-amid-political-and-ethical-challenges-in-albania/>

Rasti 17 – Portale “fake news” dhe mungesë verifikimi

Përmbledhje / Përshkrim: Autoriteti i Mediave Audiovizive dhe Faktos Albania raportuan se një numër i madh portalesh publikojnë informacion të paverifikuar ose keqinformues me qëllim gjenerimin e klikimeve.

Shënim analitik: Rasti nxjerr në pah një problem strukturor të dezinformimit, ku mungesa e mbikëqyrjes editoriale dhe standardeve profesionale ushqen përhapjen e urrejtjes online dhe të pavërtetave.

Burimi: ScanTV Al – “The Fight Against Fake News in Albania” (maj 2025) <https://scantv.al/english/lajme/shqiperia/lufta-ndaj-lajmeve-te-rreme-ne-shqiperi-prezantimi-i-gjetjeve-ng-i24336>

Rasti 18 – Urrejtje online pas debatit televiziv mbi të drejtat LGBTI

Përmbledhje / Përshkrim: Pas një talk-show që trajtoi të drejtat e çifteve të të njëjtit seks, klipet e programit të publikuara online tërhoqën valë fyerjesh dhe kërcënimesh ndaj aktivistëve.

Shënim analitik: Rasti demonstroi qartë zinxhirin e përhapjes nga përmbajtja e transmetuar pa moderim adekuat në media tradicionale drejt kaskadave të urrejtjes digjitale në rrjetet sociale.

Burimi: Gazeta Si – “Debati për të Drejtat e Komunitetit LGBT Shpërthen në Rrjetet” (mars 2025), <https://gazetasi.al>

Rasti 19 – Influencer tall një familje rome në TikTok

Përmbledhje / Përshkrim: Një influencer i fushës lifestyle publikoi një video në TikTok ku tallej me një familje rome, duke nxjerr komente raciste dhe kërcënime në seksionin e përgjigjeve.

Shënim analitik: Rasti zbulon racizmin e përditshëm dhe përbuzjen klasore të pranishme në kulturën e influencerëve, si dhe mënyrën se si përmbajtja tallëse mund të shndërrohet shpejt në gjuhë urrejtjeje të amplifikuar online.

Burimi: Top Channel TV – “TikToker Under Fire for Mocking Roma Family” (maj 2025), <https://top-channel.tv>

Rasti 20 – Deklarata seksiste në transmetim live nga një influencer

Përmbledhje / Përshkrim: Një streamer i njohur përdori fyerje vulgare me bazë gjinore gjatë një transmetimi live. Regjistrimi u shpërnda gjerësisht në hapësirën online përpara se të fshihej, duke nxjerr reagime dhe dënime publike.

Shënim analitik: Rasti thekson mënyrën se si figura të njohura online shfrytëzojnë gjuhën mizogjine për të rritur angazhimin dhe dukshmërinë, duke normalizuar një diskurs diskriminues në platformat digjitale.

Burimi: BalkanWeb – “Criticism After Influencer’s Offensive Livestream Remarks” (gusht 2025), <https://balkanweb.com>

Rasti 21 – Përplasje online mes grupeve pro-familje dhe LGBTI

Përmbledhje / Përshkrim: Aleanca pro-familje dhe grupe LGBTI shkëmbyen akuza në rrjetet sociale lidhur me projektligjin për terminologjinë prindërore. Seksionet e komenteve në Facebook dhe TikTok u shndërruan në arena të gjuhës së urrejtjes.

Shënim analitik: Rasti ilustron amplifikimin algoritmik të polarizimit ideologjik, ku përmbajtjet konfliktuale përhapen me shpejtësi dhe thellojnë ndarjet shoqërore në hapësirën digjitale.

Burimi: ABC News Albania – “Pro-Family and LGBT Alliances Clash Online Over Parental Terminology Bill” (shkurt 2025), <https://abcnews.al>

3.2 Vëzhgime ndër-rastesh (Cross-Case Observations)

Gjinia dhe seksualiteti mbeten objektiva qendrore të urrejtjes online (Rastet 3, 4, 12–14). Figurat politike shpesh e nisin ose e legjitimojnë diskursin e urrejtjes dhe diskriminimit (HDD) (Rastet 4, 5, 9).

Ekosistemet e dezinformimit (Rastet 7–8, 10) nxisin polarizimin dhe mosbesimin shoqëror.

Influencerët veprojnë si amplifikues kyç të normave diskriminuese (Rastet 12–13).

Njohja institucionale e problemit po rritet përmes projektligjeve dhe bashkëpunimit ndërsektorial (Rastet 6, 16).

3.3 Implikime për politikat publike

Zbatimi i standardeve etike dhe kundër urrejtjes për politikanët, gazetarët dhe influencerët.

Forcimi i programeve të edukimit mediatik në shkolla dhe komunitete.

Krijimi i kanaleve të shpejta dhe transparente për raportim dhe heqje përmbajtjeje në bashkëpunim me platformat digjitale.

Mbështetja e shërbimeve për asistencën e viktimave të abuzimit online.

Vazhdimi i monitorimit ndërinstitutional të të dhënave nga AMAD dhe raportimit publik vjetor.

4. Përfundime dhe Rekomandime

4.1 Përfundime

Raporti Vjetor 2025 mbi Gjuhën e Urrejtjes dhe Diskursin Diskriminues Online në Shqipëri evidenton një problem të rrënjosur dhe shumëdimensional, i cili lidh ngushtë komunikimin politik, praktikën mediatike dhe dinamikën e rrjeteve sociale. Gjetjet kryesore përfshijnë:

- Dominimi digjital i gjuhës së urrejtjes

Mbi 80% e të anketuarve raportojnë se hasin gjuhë urrejtjeje ose diskriminuese online. Platformat e rrjeteve sociale janë tashmë vektorët kryesorë të armiqësisë, duke zëvendësuar hapësirat tradicionale publike si arena kryesore të diskriminimit.

- Aktorët institucionalë dhe politikë si burime kryesore

Politikanët, zyrtarët publikë dhe figurat mediatike përbëjnë një pjesë të konsiderueshme të diskursit që gjeneron urrejtje. Deklaratat e tyre, të amplifikuara nga mediat digjitale, normalizojnë narrativa diskriminuese dhe nxisin imitimin nga publiku.

- Gjinia dhe seksualiteti si objektiva të përsëritura

Gratë, gazetarët dhe personat LGBTI+ mbeten viktimat më të shpeshta. Rastet e dokumentuara gjatë vitit 2025 tregojnë një prirje shqetësuese të përdorimit të gjuhës mizogjine dhe homofobike nga figura publike, influencerë dhe komunitete online.

- **Dezinformimi dhe lajmet e rreme si faktorë strukturorë lehtësues**
Fushatat e keqinformimit, “deepfake”-et dhe portalet sensacionaliste të lajmeve ushqejnë polarizimin dhe përforcojnë paragjykimet. Këto praktika shpesh janë të motivuara politikisht ose të monetizuara për angazhim, duke minuar besimin në media dhe kohezionin shoqëror.
- **Kultura e influencerëve dhe amplifikimi algoritmik**
Influencerët online po marrin një rol gjithnjë e më qendror në përhapjen e gjuhës së urrejtjes, veçanërisht përmes humorit, ironisë ose përmbajtjeve live që tallin pakicat ose gratë. Algoritmet që shpërblejnë angazhimin e përforcojnë më tej këto mesazhe.
- **Edukim mediatik i dobët dhe aftësi të kufizuara të sigurisë digjitale**
Të dhënat e anketës identifikojnë mendim kritik të dobët, mungesë kulture verifikimi faktesh dhe moderim të pamjaftueshëm të përmbajtjes si faktorë kyç lehtësues. Viktimat shpesh mbeten të pambrojtura për shkak të njohurive të kufizuara mbi mekanizmat e raportimit.
- **Reagim institucional në zhvillim**
Zhvillime pozitive përfshijnë projektligjin qeveritar kundër ngacmimit online dhe bashkëpunimin ndërinstitutional (p.sh. AMA, Këshilli i Europës, monitorues të shoqërisë civile). Megjithatë, zbatimi dhe koordinimi mbeten të paqëndrueshme.
- **Mjedis online i polarizuar**
Diskursi rreth çështjeve si “Prindi 1 / Prindi 2”, barazia gjinore dhe të drejtat e pakicave shfaq nivele të larta ndarjeje ideologjike dhe paniku moral. Këto debate ilustronë se si dhomat jehone në rrjetet sociale intensifikojnë paragjykimin dhe armiqësinë.

Në përfundim, gjuha e urrejtjes dhe diskursi diskriminues në Shqipëri nuk prodhohen kryesisht nga “trolle” anonime, por nga aktorë të dukshëm dhe të besueshëm, mesazhet e të cilëve përhapen zinxhir në media dhe rrjetet sociale. Rezultati është një ekosistem ku urrejtja normalizohet, kufiri mes faktit dhe opinionit zbehet, dhe grupet vulnerabël përballen me koston sociale të armiqësisë digjitale.

4.2 Rekomandime

Për t’iu kundërvënë këtyre dinamikave të ndërlydhura, AMAD dhe partnerët e saj rekomandojnë një strategji shumë-nivelëshe që kombinon ndërhyrje legislative, arsimore dhe kulturore.

A. Masa politike dhe institucionale

Miratimi dhe zbatimi i dispozitave kundër gjuhës së urrejtjes për figurat publike dhe institucionet.

Vendosja e sanksioneve të qarta për politikanët dhe aktorët mediatikë që përdorin ose tolerojnë retorikë diskriminuese.

Integrimi i këtyre dispozitave në kodet etike parlamentare dhe standardet profesionale të gazetarisë.

Forcimi i koordinimit ndërinstitucional.

Rritja e bashkëpunimit ndërmjet Autoritetit të Mediave Audiovizive (AMA), Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi dhe organizatave të shoqërisë civile për reagim në kohë reale ndaj incidenteve të gjuhës së urrejtjes.

Krijimi i një mekanizmi të unifikuar digjital për monitorimin dhe raportimin e diskursit të urrejtjes dhe diskriminimit online (HDD).

Garantimi i transparencës dhe llogaridhënies së platformave digjitale.

Vendosja e marrëveshjeve formale me platformat kryesore të rrjeteve sociale për të përmirësuar moderimin lokal, shkëmbimin e të dhënave dhe heqjen e shpejtë të përmbajtjeve të dëmshme. Inkurajimi i platformave për të zbatuar moderim në gjuhën shqipe dhe identifikim të ndjeshëm ndaj kontekstit kulturor të termave të urrejtjes.

B. Arsimi dhe parandalimi

Integrimi i Edukimit Mediatik dhe Informativ (MIL) në kurrikulat kombëtare.

Përfshirja e qytetarisë digjitale, edukimit për empatinë dhe aftësive të verifikimit të fakteve në programet shkollore.

Trajnimi i mësuesve për të identifikuar dhe adresuar gjuhën e urrejtjes në mjediset shkollore dhe online.

Zhvillimi i fushatave ndërgjegjëse publike mbi përgjegjësinë online.

Promovimi i narrativave kundër-urrejtjes dhe tregimit publik të historive nga të rinjtë, gazetarët dhe aktivistët.

Theksimi i pasojave ligjore dhe emocionale të gjuhës së urrejtjes përmes fushatave kombëtare. Mbështetja e ndërtimit të kapaciteteve për gazetarët dhe influencerët.

Vendosja e trajnimeve të detyrueshme mbi etikën dhe mosdiskriminimin për krijuesit e përmbajtjes.

Nxitja e praktikave të përgjegjshme të influencerëve përmes partneriteteve me agjenci dhe marka.

C. Mbrojtja e viktimave dhe angazhimi komunitar

Forcimi i mekanizmave të mbështetjes për viktimat.

Krijimi i linjave digjitale të ndihmës ose shërbimeve të ombudsmanit për viktimat e ngacmimit online.

Promovimi i bashkëpunimit ndërmjet organeve ligjzbatuese, rrjeteve të shoqërisë civile dhe shërbimeve të mbështetjes psikologjike.

Fuqizimi i të rinjve dhe aktorëve komunitar.

Mbështetja e nismave të udhëhequra nga të rinjtë në kuadër të projektit Living Safely in a Digital World (LIFE) për të luftuar gjuhën e urrejtjes online përmes edukimit mes bashkëmoshatarëve dhe dialogut komunitar..

D. Kërkimi dhe monitorimi

Institucionalizimi i monitorimit vjetor të HDD.

Vazhdimi dhe zgjerimi i mbledhjes së të dhënave dhe raportimit publik vjetor të AMAD mbi tendencat e gjuhës së urrejtjes dhe dezinformimit.

Përfshirja e treguesve krahasues rajonalë në përputhje me standardet e OSBE-së dhe Bashkimit Evropian.

Promovimi i vlerësimit të ndërhyrjeve të bazuara në të dhëna.

Vlerësimi i rregullt i ndikimit të masave politike dhe arsimore për të garantuar përshtatshmëri dhe efektivitet afatgjatë.

Qëndrueshmëria e diskursit të urrejtjes dhe diskriminimit në Shqipëri pasqyron si dobësi strukturore, ashtu edhe një tolerancë kulturore ndaj shprehjeve të dëmshme. Adresimi i këtij fenomeni kërkon më shumë sesa rregullim ligjor, ai kërkon përgjegjësi kolektive në politikë, arsim, media dhe teknologji.

Përmes veprimit të koordinuar ndërmjet institucioneve shtetërore, shoqërisë civile, edukatorëve dhe platformave digjitale, Shqipëria mund të kalojë nga moderimi reaktiv drejt parandalimit proaktiv, duke siguruar që hapësira digjitale e vendit të bëhet një mjedis më i sigurt dhe më gjithëpërfshirës për të gjithë qytetarët.

5. ANEKS (Tabela përmbledhëse e 21 rasteve të indentifikuara)

Rasti	Përmbledhje / Përshkrim	Burimi & Lidhjet
1. Kryeministër / politikan i lartë fyen dhe sulmon verbalisht gazetarët (maj 2025)	Disa incidente gjatë pranverës 2025, ku politikanë të lartë fyen publikisht gazetarë gjatë konferencave për shtyp dhe debateve. Rastet u shpërndanë gjerësisht online dhe u dënuan nga shoqatat e medias.	Safe Journalists, periudha zgjedhore maj 2025
2. Deputet intimidon fizikisht/verbalisht një ekip televiziv (maj 2025)	Gjatë aktiviteteve zgjedhore, një deputet abuzoi verbalisht me një ekip televiziv përpara kamerave; pamjet u bënë virale dhe nxitën kërcënime online.	Safe Journalists; Albanian Daily News dhe media lokale
3. Dhunë rinore e lidhur me TikTok dhe viralitet i dëmshëm (mars 2025)	Një konflikt që nisi në shkëmbime në TikTok u përshkallëzua në dhunë fatale, duke nxitur debat kombëtar mbi rreziqet e platformës.	BalkanWeb; AP & Reuters (mbulimi mbi reagimin dhe ndalimin e TikTok)
4. Diskutim qeveritar mbi ndalimin e TikTok lidhur me dëmet online (mars–prill 2025)	Qeveria kufizoi TikTok duke përmendur bullizmin dhe sfidat e dhunshme; vendimi nxiti debat të fortë online mbi censurën dhe moderimin.	Reuters, AP – Reuters link
5. Abuzim digjital ndaj grave dhe ngacmim online (mes 2025)	Hetime zbuluan ngacmim të gjerë online ndaj grave në politikë dhe gazetari, përfshirë doxxing dhe sulme seksiste.	Balkan Insight (22–30 korrik 2025); Albanian Times report
6. Dezinformim zgjedhor dhe manipulime vizuale (pranverë 2025)	Llogari anonime shpërndanë imazhe të manipuluara me AI dhe profile false për diskreditimin e kandidatëve gjatë zgjedhjeve.	Citizens.al – Raport mbi propagandën dhe dezinformimin online
7. Gjuhë diskriminuese ndaj aftësisë së kufizuar nga Kryeministri (prill 2025)	Kryeministri përdori termin “autik” në mënyrë fyese në një fjalim publik; OJF-të e dënuan si diskriminues.	Report TV; CRCA-ECPAT – Public Statement
8. Projektligj kundër gjuhës së ashpër online (tetor 2025)	Shqipëria propozoi gjoka dhe bllokime për gjuhë urrejtjeje dhe ngacmim online; projektligji shkaktoi debat mbi censurën.	Albanian Daily News – Article link
9. Kontroversë politike “Prindi 1 / Prindi 2” (janar 2025)	Sali Berisha propozoi sanksione për përdorimin e termave “Prindi 1/2”, duke deklaruar se Shqipëria njeh vetëm dy gjini; deklarata u bë virale.	Hashtag.al – Full article
10. Dezinformim ndaj projektligjit për barazinë gjinore (tetor 2025)	Fushata online pretenduan rrejshëm se ligji “i bën fëmijët	Eurochild – Article

	homoseksualë”; aktivistët LGBTI+ u kërcënuan online.	
11. Fushata dezinformimi zgjedhor (2025)	Fact-checker-at identifikuan foto të manipuluara dhe deepfake për të diskredituar kandidatë.	<i>Citizens.al</i> – Online Propaganda and Disinformation During the 2025 Elections in Albania
12. Segmente televizive virale që normalizojnë urrejtjen (2025)	Emisione transmetuan deklarata anti-LGBTI ose ksenofobe pa moderim; klipet u ripostuan dhe gjeneruan sulme online.	Monitorim mediatik online, 2025
13. Shkëmbime memesh politike dhe fyerje publike (2025)	Liderë partiakë shpërndanë meme fyese dhe imazhe të edituara për të tallur kundërshtarët; u përhapën gjerësisht online.	<i>Intellinews</i> and national press coverage (2025).
14. Dezinformim dhe narrativa konspirative kundër minoriteteve (2025)	Postime online lidhën minoritetet me kriminalitetin; u ripërdorën nga portale partiake.	Civil-society fact-checking outlets & online media 2025.
15. Gazetare gra të shënjestruara me abuzim online (korrik 2025)	Trolling i koordinuar, fyerje seksiste dhe doxxing ndaj gazetareve pas raportimeve investigative.	<i>Balkan Insight</i> – Article
16. Deklarata seksiste të politikanit ndaj gazetares bëhen virale (shkurt 2025)	Një politikan i lartë fyeu një gazetare live; videoja u shpërnda gjerësisht dhe u dënua nga shoqatat.	<i>Safe Journalists</i> – Pressuring the Watchdogs Report
17. Portale fake-news dhe mungesë verifikimi (maj 2025)	AMA dhe Fakte konstatuan portale që publikojnë lajme të paverifikuara për klikime.	<i>ScanTV Al</i> – Article
18. Urrejtje online pas debatit televiziv mbi të drejtat LGBTI (mars 2025)	Pas një debati televiziv, aktivistët u përballën me fyerje dhe kërcënime në rrjete sociale.	<i>Gazeta Si</i> – Article
19. Influencer tall familje rome në TikTok (maj 2025)	Një influencer publikoi video që tallte një familje rome; komentet raciste u shtuan.	<i>Top Channel TV</i> – Article
20. Deklarata seksiste në livestream nga influencer (gusht 2025)	Një streamer i njohur përdori fyerje seksiste gjatë transmetimit live; klipi u përhap para se të fshihej.	<i>BalkanWeb</i> – Article
21. Përplasje online mes grupeve pro-familje dhe LGBTI (shkurt 2025)	Grupet advokuese u përplasën online për projektligjin e terminologjisë prindërore; komentet u mbushën me gjuhë urrejtjeje.	<i>ABC News Albania</i> – Article